29 Ιουλίου 2025

Νέα Θαλάσσια Πάρκα: Πώς το LIFE MareNatura συμβάλλει στα «ακόμη περισσότερα» που έπονται

/ Γενικά Θέματα / Ειδήσεις και Ανακοινώσεις / Οικολογία & Κλιματική Κρίση, Αρχιτεκτονική & Περιβάλλον (χλωρίδα-πανίδα)

Το μεγαλύτερο ευρωπαϊκό έργο για την προστασία της θαλάσσιας βιοποικιλότητας που έχει εκπονηθεί ποτέ στην Ελλάδα, θα συμβάλλει καθοριστικά στη χωροθέτηση

Οπρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης ανακοίνωσε πρόσφατα, στη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τους Ωκεανούς στη Νίκαια, ότι η Ελλάδα θα κινήσει τις νομικές διαδικασίες για την κήρυξη δύο νέων εθνικών θαλάσσιων πάρκων — ένα στο Ιόνιο και ένα στο Αιγαίο Πέλαγος. Πρόκειται για ένα καθοριστικό βήμα για την προστασία της θαλάσσιας βιοποικιλότητας, το οποίο θα βοηθήσει τη χώρα μας να επιτύχει, ενδεχομένως και να ξεπεράσει, τον παγκόσμιο, ευρωπαϊκό και ενσωματωμένο στην εθνική νομοθεσία στόχο «30×30» που προβλέπει την προστασία του 30% της ξηράς και της θάλασσας έως το 2030, με το 10% της ξηράς και της θάλασσας υπό αυστηρή προστασία.

Για του λόγου το αληθές, στις 21 Ιουλίου η εξαγγελία άρχισε να παίρνει σάρκα και

οστά: τέθηκαν σε δημόσια διαβούλευση οι Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες (ΕΠΜ) για το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου και το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Νότιου Αιγαίου.

Η ανακοίνωση του πρωθυπουργού και η δημόσια διαβούλευση αποτελούν συνέχεια της δέσμευσης της Ελλάδας για τη δημιουργία δύο νέων εθνικών πάρκων που είχε ανακοινώσει για πρώτη φορά ο Πρωθυπουργός στην 9η Διάσκεψη για τους Ωκεανούς, πέρυσι τον Απρίλιο στην Αθήνα. Στο επίσημο κείμενο των 21 δεσμεύσεων της χώρας που είχε δημοσιευτεί τότε, επισημάνθηκε ότι το έργο LIFE MareNatura, το μεγαλύτερο ευρωπαϊκό έργο για την προστασία της θαλάσσιας βιοποικιλότητας που έχει εκπονηθεί ποτέ στην Ελλάδα, θα συμβάλλει καθοριστικά στη χωροθέτηση αυτών των νέων θαλάσσιων πάρκων. Αυτή η επισήμανση αποτελεί σαφή απόδειξη ότι το έργο μας βοηθά ήδη να μετατρέψουμε τις υποσχέσεις σε πράξη.

Στη δήλωσή του, ο πρωθυπουργός σημείωσε ότι μετά τα δύο πρώτα θαλάσσια πάρκα έπονται «ακόμη περισσότερα». Για εμάς, που συμβάλλουμε στις δράσεις του έργου, ειδικά όσον αφορά στην πολιτική τους διάσταση θεωρούμε ότι αυτή η δήλωση επιβεβαιώνει ότι η πρωτοβουλία δεν είναι ένα μεμονωμένο γεγονός, αλλά μέρος ευρύτερης, μακρόπνοης στρατηγικής για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος στην Ελλάδα. Το έργο στοχεύει στην προστασία εννέα σημαντικών και συνάμα ευάλωτων θαλάσσιων ειδών που ζουν στις ελληνικές θάλασσες.

Εφαρμόζοντας καινοτόμες ερευνητικές μεθόδους, και καλύπτοντας από αέρος 228.000 χιλιόμετρα και με σκάφη 10.000 ναυτικά μίλια, στο Ιόνιο και το Αιγαίο Πέλαγος, συλλέγουμε πληροφορίες για αυτά τα είδη, κυρίως σε υπεράκτιες περιοχές, που δεν έχουν μελετηθεί επαρκώς. Αναλύοντας αυτά τα δεδομένα, θα εντοπίσουμε νέες σημαντικές περιοχές για τη θαλάσσια βιοποικιλότητα, και με εφαρμογή αρχών χωροταξικού σχεδιασμού και κατόπιν εκτεταμένης διαβούλευσης, θα επιλεγούν αυτές που θα προταθούν για ένταξη στο δίκτυο θαλάσσιων περιοχών Natura 2000 της Ελλάδας. Μέρος των περιοχών αυτών θα πρέπει να τεθεί υπό καθεστώς αυστηρής προστασίας, προκειμένου να επιτευχθεί η δέσμευση του Πρωθυπουργού για αυστηρή προστασία στο 10% των ελληνικών θαλασσών. Δεδομένης της υποχρέωσης της Ελλάδας για προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος στην πρόσφατα θεσπισμένη Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη (ΑΟΖ), η συμβολή του LIFE MareNatura δε θα περιοριστεί στα εθνικά χωρικά ύδατα αλλά θα προταθούν νέες προστατευόμενες περιοχές και εντός της ελληνικής ΑΟΖ.

Ο Πρωθυπουργός δήλωσε ότι τα νέα – υπό σχεδιασμό – πάρκα, δεν θα είναι άλλη μία περίπτωση προστασίας μόνο στα ‘χαρτιά. Πράγματι, η κήρυξη μιας περιοχής ως προστατευόμενης είναι μόνο το πρώτο βήμα. Η ουσιαστική πρόκληση είναι η

αποτελεσματική διαχείριση και προστασία αυτών των περιοχών, ένας τομέας που στη χώρα μας έχει πολλά αγκάθια, καθυστερήσεις, ακόμα και ευρω-καταδίκες. Η δημόσια διαβούλευση που ξεκίνησε, σηματοδοτεί μία ανοιχτή και συμμετοχική διαδικασία για την προστασία των θαλασσών μας, και ευελπιστούμε να έχει ως απότοκο την ουσιαστική διαχείριση και προστασία τους. Αυτό απαιτεί κατάλληλα επιστημονικά εργαλεία, ενεργή συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων φορέων, μηχανισμούς επιτήρησης, επαρκή χρηματοδότηση και πολιτική βούληση.

Στη συγκεκριμένη συγκυρία, με τη συνδυασμένη προσπάθεια της Πολιτείας, ερευνητικών φορέων, οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, οικονομικών φορέων και των τοπικών κοινοτήτων, μπορούμε να διασφαλίσουμε ότι οι θαλάσσιες περιοχές που θα χαρακτηριστούν ως προστατευόμενες, αλλά και οι ήδη χαρακτηρισμένες, θα τεθούν υπό αποτελεσματική διαχείριση και προστασία. Με αυτό τον τρόπο, θα διασφαλίσουμε όχι μόνο την προστασία της θάλασσας ζωής αλλά και την ευημερία μας, σε έναν κόσμο που αλλάζει με ταχύ και απρόβλεπτο τρόπο.

*Η Νάντια Ανδρεανίδου είναι υπεύθυνη Προγραμμάτων και Πολιτικής MEDASSET. Η Ιόλη Χριστοπούλου είναι συνιδρύτρια και διευθύντρια πολιτικής στο The Green Tank.

kathimerini.gr